

Ба Шури диссертационии 6D.KOA-001-и
назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
(734025, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17)

ТАҚРИЗ

ба автореферати диссертасияи Рустамзода Завқиддин Рустам дар мавзуи “Самтҳои асосии ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо созмонҳои сиёсии байналхалқӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.04 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилаӣ, инкишофи глобалий ва минтақавӣ

Таҷрибаи пешбуруди сиёсати хориҷии бисёрсамтаи Тоҷикистон дар давраи истиқлоли давлатӣ, бавижа баъди расидан ба ваҳдати миллӣ, нишон дод, ки рушди муносибатҳои дучониба бо қишварҳои гуногун ва роҳандозии ҳамкориҳои бисёрҷониба бо онҳо дар ҷаҳорҷуби созмонҳои байналмилаӣ ва минтақавӣ барои рушди сиёсӣ, иқтисодиву иҷтимоӣ ва фарҳангии қишвар, таъмини амнијату суботи миллӣ, инчунин ҷойгоҳи муносиб ва шоиста қасб кардани қишвар дар равандҳои ҷаҳонӣ нақши муассир дорад. Маҳз аз ҳамин хотир, интиҳоби мавзуи «Самтҳои асосии ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо созмонҳои сиёсии байналхалқӣ» аз ҷониби диссертант Рустамзода З.Р. икдоми саривақтӣ буда, омӯзиши паҳлуҳои гуногуни ин мавзуъ дорои аҳамияти қалони илмӣ мебошад.

Аҳамияти мавзуи мазкур аз он иборат аст, ки муаллиф дар рисолаи худ ангезаҳое чун нуфуз ва таъсиргузории созмони байналхалқӣ; саҳми назарраси созмон дар ҳалли мушкилотҳои сиёсӣ; таҷрибаи фаъолияти созмон; омили тамаддуни ҷаҳонӣ ва геополитикӣ; платформаи мусоид барои ҳамкорӣ бо қишварҳои аъзо; мувофиқати ҳадафҳои қишвар бо мақсадҳои барномавии созмонҳо; манфиатҳои иқтисодию иҷтимоӣ ва сиёсӣ; имкони муаррифии хеш дар доираи созмонҳо; самарабахшии фаъолияти созмон; мавҷудияти заминаву шароитҳо ва гайра, ки Ҷумҳурии Тоҷикистонро

барои ҳамкорӣ бо созмонҳои сиёсии байналхалқӣ таҳrik мебахшанд, хеле хуб ба риштаи таҳқиқ қашидааст.

Кори диссертационии Рустамзода З.Р. дар мавзуи «Самтҳои асосии ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо созмонҳои сиёсии байналхалқӣ» ба шиносномаи ихтисоси 23.00.04 - Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалий ва минтақавӣ мувоғиқат менамояд ва дар низоми меъёрҳои эътирофгашта мавриди омӯзиш ва натиҷагирий қарор гирифтааст.

Лозим ба ёдоварист, ки мақом ва нақши Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми сиёсии олам мавриди омӯзиш қарор дода шуда, дар ин самт монеаҳо ва масъалаҳои ҷойдошта ошкор карда шудаанд. Инчунин бо таҳлили воқеият ва пайвастагиҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон дар мисоли созмони алоҳидаи сиёсии байналхалқӣ, ба таври умумӣ, ба нақш ва мақоми созмонҳои сиёсии байналхалқӣ баҳои объективӣ дода шуда, камбудиҳои мавҷуда дар ин самт ошкор ва хеле возеху равshan нишон дода шудаанд.

Муаллиф дар раванди таҳқиқот ба таҳлили масъалаҳои назарияи сиёсӣ таваҷҷуҳ намуда, проблемаро ҳамаҷониба мавриди таҳқиқ қарор додааст. Дар раванди омӯзиши масъала усулҳои гуногуни илмӣ ба муаллиф имконият додааст, ки фаъолияти созмонҳои байналхалқӣ ва минтақавӣ, масъалаи мутобиқгардии онҳо ба шароити нави ҷаҳонӣ, таҳқиқи самтҳои асосии сиёсати ҳориҷии Тоҷикистон, муайян намудани доираи ҳамкориҳои сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо созмонҳои байналхалқӣ ва минтақавиро мавриди омӯзиш, таҳқиқ ва натиҷагирий қарор дихад.

Бояд хотирнишон соҳт, ки соҳтори рисола мантиқан дуруст буда, он ба амалӣ кардани ҳадафҳои дар назди худ гузоштаи муаллиф ба монанди омӯзиш, таҳлил ва баҳогузории мақом ва нақши Ҷумҳурии Тоҷикистон дар низоми сиёсии олам, баррасӣ ва таҳлили ташаккул ва инкишофи низоми ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо созмонҳои сиёсии

байналхалқӣ, омӯзиш ва таҳлили фаъолияти созмонҳои байналхалқӣ ва масъалаи истиқлолияти давлатӣ дар шароити муосири муносибатҳои байналхалқӣ, омӯзиш ва таҳлили ҷойгоҳи созмонҳои сиёсии байналхалқӣ дар рушди сиёсии Ҷумҳурии Тоҷикистон, ошкор ва таҳлил намудани воқеяти ҳамкориҳо ва пайвастҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо созмонҳои сиёсии байналхалқӣ, таҳлили вазъияти имрӯза ва дурнамои рушди ҳамкориҳои Тоҷикистон бо созмонҳои байналхалқӣ ва минтақавӣ равона карда шудааст.

Муаллиф таъкид менамояд, ки заминаҳои асосии ташаккул ва рушди муносибатҳои Тоҷикистонро бо созмонҳои байналхалқӣ, пеш аз ҳама, манфиатҳои миллии кишвар, амалӣ намудани ислоҳоти сиёсӣ, ичрои уҳдадориҳои байналмилалиӣ, мусоидат намудан ба ҳалли мушкилоти дохилиӣ, минтақавӣ ва сатҳи ҷаҳонӣ, холат ва шароитҳои рушди ҷумҳурий, мавқеъ ва нақши он дар муносибатҳои байналмилалиӣ, таъмини амнияти субот, расидан ба Ҳадафҳои рушди ҳазорсола ташкил медиҳанд.

Маводҳои таҳқиқоти рисолаи Рустамзода З.Р. ва натиҷаҳои он дар мақолаҳои зиёди илмӣ ва конференсияҳо инъикоси худро ёфтаанд ва аз ин дар чор мақолаи илмӣ дар мачаллаҳои тақризшавандай Комиссияи олии аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба табъ расидаанд.

Муаллиф ҳангоми таҳлилу баррасии мавзуи мазкур ба адабиёти гуногуни ватанию ҳориҷӣ, инчунин асарҳои олимони шинохта ва коршиносон аз Тоҷикистон, кишварҳои Фарб, ИМА ва Россия такя карда, тавонистааст, ки аҳамияти ҳамкории Тоҷикистон бо созмонҳои сиёсии байналхалқро ба риштаи таҳқиқ қашад ва самтҳои минбаъдаи ҳамкориҳоро саҳех нишон дихад.

Дар баробари муваффақиятҳо рисолаи диссертационӣ аз камбуҷиҳо ва иштибоҳҳо холӣ нест. Масъалаи фарогир будани ҳамкориҳои Ҷумҳурии

Тоҷикистон бо созмонҳои сиёсии байналхалқӣ барои зуҳури хатою иштибоҳҳо дар раванди таҳқиқот имконият медиҳанд:

1. Хуб мебуд, ки агар муаллиф дар рисолаи диссертационӣ таҷрибаи дигар кишварҳое, ки бо созмонҳои байналхалқӣ ҳамкорӣ ва дар фаъолияти онҳо иштирок менамоянд, мавриди омӯзиш қарор медод.

2. Дар кори диссертационӣ масъалаи ташаббусҳои Тоҷикистон ва аҳамияти онҳо ба оламиён ҷандон возеху равshan ба назар намерасад. Аз ин рӯ, ин ҷиҳати масъала таҳлили амиқтар ва комилро талаб менамояд.

Рисолаи диссертационӣ кори илмии анҷомёфта буда, баъзе камбудиҳои дар боло зикршуда арзиши илмии онро кам карда наметавонанд.

Хулоса, кори диссертационии Рустамзода Завқиддин Рустам дар мавзуи “Самтҳои асосии ҳамкориҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон бо созмонҳои сиёсии байналхалқӣ” муҳим ва рӯзмарра буда, фарогири навғониҳои илмӣ аст. Диссертация ба талабот оид ба таҳияи рисолаи илмӣ мувофиқ буда, муаллифи он сазовори дарёftи дараҷаи илмии номзади илмҳои сиёсӣ аз рӯйи ихтисоси 23.00.04 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилаӣ, инкишофи глобалий ва минтақавӣ мебошад.

Муқарриз:

Номзади илмҳои сиёсӣ, ҳодими
пешбари илмии шуъбаи Аврупо
ва Америкаи Институти омӯзиши
масъалаҳои давлатҳои Осиё ва
АМИТ

Имзои Юсуфҷанов Ф. М.-ро тасдик
менамоям: нозирни калони шуъбаи
кадрҳои Институти омӯзиши
масъалаҳои давлатҳои Осиё ва
Аврупои АМИТ

Юсуфҷанов Ф. М.

Зуҳуров А.